

**Wpływ rozprzestrzeniania się miast
na środowisko przyrodnicze
w otoczeniu aglomeracji trójmiejskiej**

Barbara Korwel-Lejkowska

**Wpływ rozprzestrzeniania się miast
na środowisko przyrodnicze
w otoczeniu aglomeracji trójmiejskiej**

**Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
Gdańsk 2020**

Recenzent
dr hab. Katarzyna Fagiewicz, prof. UAM

Redaktor Wydawnictwa
Paweł Wielopolski

Projekt okładki i stron tytułowych
Aleksandra Szpunar

Skład i łamanie
Michał Janczewski

Publikacja sfinansowana ze środków
Zakładu Badań Krajobrazu i Kształtowania Środowiska
na Wydziale Oceanografii i Geografii Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-8206-026-3

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel./fax 58 523 11 37, tel. 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

Druk i oprawa
Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. 58 523 14 49, fax 58 551 05 32

Najbliższej Rodzinie

Spis treści

ROZDZIAŁ 1. Wprowadzenie	9
1.1. Motywy podjęcia badań	9
1.2. Zakres przestrzenny	11
1.3. Polityka przestrzenna na badanym obszarze	16
1.4. Zastosowane materiały	19
ROZDZIAŁ 2. Podstawy teoretyczne badań	21
2.1. Suburbanizacja – pojęcie wieloznaczne	21
2.2. Przyrodnicze uwarunkowania i skutki rozprzestrzeniania się miast	25
2.3. Rozwój suburbanizacji i metody zapobiegania procesom rozprzestrzeniania się miast na świecie	27
2.4. Uwarunkowania i rozwój suburbanizacji w Polsce	32
2.5. Suburbanizacja Trójmiasta	34
2.6. Pozostała terminologia stosowana w pracy	38
ROZDZIAŁ 3. Metody badań	43
ROZDZIAŁ 4. Charakterystyka obszaru badań	53
ROZDZIAŁ 5. Stan i zmiany wybranych form pokrycia terenu w latach 1985–2012	67
5.1. Lasy	73
5.2. Użytki zielone	77
5.3. Wody	81
5.4. Zabudowa	84
ROZDZIAŁ 6. Charakterystyka głównych skutków procesu suburbanizacji na wybranych poligonach testowych	93
6.1. Dobór i charakterystyka poligonów testowych	93
6.2. Charakterystyka zmian pokrycia terenu w poligonach testowych	96
6.3. Przyrodnicze ograniczenia suburbanizacji i ich bagatelizowanie	112
6.3.1. Charakterystyka wybranych ograniczeń na poligonach testowych	112
6.3.2. Obszary współwystępowania i koncentracji ograniczeń w poligonach testowych	122
6.3.3. Zabudowa na terenach z ograniczeniami	124

ROZDZIAŁ 7. Kierunki przemian wybranych form pokrycia terenu w latach 1985–2012 . . .	133
7.1. Kierunki zmian typów pokrycia terenu w granicach całego obszaru	133
7.1.1. Przemiany zabudowy na grunty pod wodami, lasy i użytki zielone	135
7.1.2. Przemiany lasów, użytków zielonych i wód na tereny zabudowane	136
7.2. Kierunki zmian typów pokrycia terenu na poligonach testowych	139
ROZDZIAŁ 8. Dyskusja rezultatów badań w świetle dotychczasowych studiów nad suburbanizacją Trójmiasta	151
8.1. Porównanie z koncepcją rozwoju aglomeracji gdańskiej z 1985 r.	151
8.2. Porównanie ze <i>Studium ochrony krajobrazu województwa pomorskiego</i>	156
8.3. Odniesienie obszarów zabudowy powstałej w latach 1985–2012 do obszarów chronionych i koncepcji sieci ekologicznej województwa pomorskiego	159
Wnioski	165
Literatura	175
Akty prawne	185
Spis fotografii	186
Spis rycin	187
Spis tabel	190
Załącznik 1. Formy ochrony przyrody na obszarze opracowania (stan na 31 grudnia 2015)	191